

Školitelský posudek k bakalářské práci:

Lenka Tempírová

Dotek světů lidí a zvířat: výzkum chování návštěvníků a jejich vlivu na zvířata v zoo

Bakalářská práce Lenky Tempírové představuje literární přehled interdisciplinárního výzkumného směru, který se jako samostatný obor diferencoval teprve nedávno a který se věnuje behaviorálnímu výzkumu návštěvníků zoologických zahrad.

Cílem práce nebylo zpracovat veškerou literaturu, která s chováním návštěvníků zoo a s jejich vlivem na chování vystavovaných zvířat souvisí. Takový úkol by byl nad síly jediného studenta. Mnoho útržků relevantních informací je pravděpodobně skryto (doslova) v pracích s technickým, ekonomickým nebo vzdělávacím zaměřením, přičemž jde většinou o tzv. „šedou literaturu“, dostupnou pouze lokálně ve sbornících zoologických zahrad, v technických zprávách, interních materiálech nebo v nepublikovaných studentských pracích, a to obvykle jen v národních jazycích. Studentka se proto zaměřila na práce, které se chováním návštěvníků zoo a jejich vlivem na zvířata zabývají výslovně, explicitně, a které jsou dostupné mezinárodní vědecké komunitě, tj. publikované v mezinárodních odborných časopisech a/nebo zanesené v mezinárodních databázích vědecké literatury. V tomto směru je předkládané literární review skutečně velmi vyčerpávající. Je dobré podotknout, že autorka v souladu s tématem navazující diplomové práce (viz níže) zpracovala i literaturu týkající se chování paviánů plástíkových, kterou však vzhledem k už tak značnému objemu předkládaných informací do své bakalářské práce nezahrnula. Také bych rád zdůraznil, že autorka pracovala přednostně s primárními zdroji informací (s původními vědeckými pracemi) a to téměř výhradně v angličtině, což možná doposud není u bakalářských prací na FHS zcela standardní. Stejně tak hodnotím i to, jak se autorka vypořádala s používáním databází vědecké literatury (Web of Science a PrimateLit) a s bibliografickým softwarem ProCite, který při psaní své bakalářské práce používala.

Jako školitel mohu potvrdit, že se Lenka Tempírová své práci věnovala s nebývalým úsilím a věnovala jí nadstandardní množství času. Během této práce se markantně rozvinula jak její schopnost shromažďovat a studovat anglickou literaturu, tak i její psaný projev v odborném českém slohu. Výsledný text považují za čtivý nejen pro výzkumníky (kterých je v tomto oboru jen nemnoho), ale především i pro praktikující pracovníky zoologických zahrad, pro které by mohlo jít o užitečnou příručku, shrnující poněkud jiný pohled na situace, se kterými se setkávají ve své každodenní práci. Naproti tomu pro obecného antropologa může být předkládaná práce pojatá příliš specificky, protože se příliš nesnaží o srovnávání chování návštěvníků zoo s lidským chováním v jiných situacích a ani se nepokouší vztáhnout výsledky návštěvnického výzkumu k obecnějším antropologickým teoriím. To však odpovídá jejímu zadání, takže případné výtky v tomto směru by měly padnout na hlavu školitele.

Nakonec bych rád zmínil, že předkládaná bakalářská práce má sloužit především jako předstupeň navazující diplomové práce Lenky Tempírové, věnované reakcím návštěvníků na chování paviánů plástíkových v Liberecké zoo, na jejíž přípravě již nyní studentka významně pokročila. A to jak zmíněným zpracováním literatury, vztahující se k pozorovaným zvířatům, tak i vlastním pilotním pozorováním návštěvníků i zvířat v Liberecké zoo. Jedním z výsledků této pilotní studie je například i detailní etogram chování paviánů plástíkových. V této chvíli je tedy Lenka Tempírová velmi dobře připravená na to, aby se dál věnovala tématu své bakalářské práce, a to již formou vlastního původního vědeckého výzkumu.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení předkládané bakalářské práce jako výborné.

V Balikpapanu, Indonésie, dne 25. 8. 2009

Mgr. Stanislav Lhota, PhD.